

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๖

หลักการ

เป็นการแก้ไขปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อรองรับหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการคัดเลือกและจัดที่ดิน การออกโฉนดเพื่อการเกษตร การยกเลิกกำหนดระยะเวลาการยื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อและการขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย การปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีขอรับค่าชดเชยอันเนื่องมาจากการสละสิทธิที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. การเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจวินิจฉัยยุทธศาสตร์การสั่งให้สิ้นสิทธิ การเพิกถอนการจัดที่ดิน และคำขออุทธรณ์ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา รวมถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอรับสิทธิการเช่าของผู้ที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว โดยไม่ได้ได้รับอนุญาต

ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๓๐๙ ง หน้า ๒ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

สรุปสาระสำคัญ

๑. แก้ไขนิยามคำว่า “การจัดให้เข้าทำประโยชน์” ให้หมายความรวมถึงการจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตร ที่ ส.ป.ก. ออกให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ข้อ ๔)

๒. เพิ่มเติมนิยามคำว่า “โฉนดเพื่อการเกษตร” หมายความว่า หนังสือแสดงสิทธิที่ ส.ป.ก. ออกให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ข้อ ๔)

สิทธิที่เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร คือ สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินรัฐ ซึ่งอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยกรรมสิทธิ์ยังคงเป็น ส.ป.ก. ตามมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณา นำที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไปดำเนินการตามระเบียบอื่น

เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ หรือเพื่อจัดให้แก่บุคคลใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน (ข้อ ๖ วรรคสอง)

๔. ยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลายื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อ (ข้อ ๒๒)

๕. เพิ่มความในข้อ ๒๙/๑ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดที่ดินแทนที่โฉนดเพื่อการเกษตร

๖. เพิ่มความในข้อ ๒๙/๒ เกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาการพิจารณาโฉนดเพื่อการเกษตร ให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน ขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน

๗. ยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ซึ่งถึงแก่ความตาย (ข้อ ๓๐)

๘. เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอรับเงินค่าชดเชยอันเนื่องมาจากการสละสิทธิที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. ให้ชัดเจน ว่าเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งมีความประสงค์ขอรับค่าชดเชยเนื่องจากการสละสิทธิที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ถือว่ามีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สิน (ข้อ ๓๖)

๙. เพิ่มเติมบทบัญญัติ ส่วนที่ ๕ โฉนดเพื่อการเกษตร เกี่ยวกับการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกเพิกถอนและออกใบแทนโฉนดเพื่อการเกษตร (ข้อ ๕๓/๑ และข้อ ๕๓/๒)

* ประกอบคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร

* ประกอบคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๓๒/๒๕๖๖ สั่ง ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจการออกโฉนดเพื่อการเกษตร

* ประกอบหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๙๖๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

* ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... เรื่อง ผลการพิจารณาให้เกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๑๕๕)

* แบบคำขออออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖)

* โฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๖๘)

๑๐. เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองสิทธิการขออออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ข้อ ๖๐)

* หนังสือรับรองสิทธิการขออออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๔)

* ประกอบคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๓๒/๒๕๖๖ สั่ง ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจการออกโฉนดเพื่อการเกษตร

* ประกอบหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๙๖๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑๑. เพิ่มเติมอำนาจคณะกรรมการที่ คปก. แต่งตั้งขึ้น พิจารณาอุทธรณ์การสั่งให้สิ้นสิทธิ การเพิกถอนการจัดที่ดินก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ รวมถึงคำขออุทธรณ์ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา (ข้อ ๖๑)

* คำสั่ง คปก. ที่ ๑/๒๕๕๘ สั่ง ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

* หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๐๙๔ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการอุทธรณ์การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (มีผลเป็นการยกเลิกหลังจากข้อ ๖๑ มีผลใช้บังคับ)

๑๒. เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการยื่นขอรับสิทธิการเช่าของผู้ที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว โดยไม่ได้รับอนุญาต (ข้อ ๖๒)

จรรยา/จัดทำ
๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖